

0.02

HELSE OG SOSIAL BEREDSKAPSPLAN

1 Hvorfor?

«Sammen skaper vi Holmestrand kommune – åpen, trygg og trivelig.»

Holmestrand kommunes visjon er en overbyggende ramme som skal gi retning for arbeidet med å utvikle kommunen vår. Kommunens totale beredskapsplanverk med overordnet beredskapsplan og tilhørende operative planer skal bidra i arbeidet for å skape en trygg kommune.

Helse og sosial beredskapsplan

Helseberedskapsloven¹ og folkehelseloven² pålegger kommunen å ha en beredskapsplan for de helse- og omsorgstjenester som kommunen er ansvarlig for. Folkehelseloven pålegger kommunen å samordne planen med kommunens øvrige beredskapsplaner. Helse og sosial beredskapsplan kunne derfor vært et kapittel i kommunens overordnede beredskapsplan, men kommunen har valgt å ha en egen overordnet plan for helse og sosialområdet for å tydeliggjøre ansvaret kommunen har for dette området.

Lovgrunnlag

Kommunen er i tråd med helseberedskapsloven og forskrift om plan om beredskapsplanlegging³ pålagt å ha en beredskapsplan for de helse- og omsorgstjenester kommunen er ansvarlig for. I tillegg pålegger folkehelseloven kommunen å ha en beredskapsplan for å forebygge og begrense konsekvenser for befolkningens helse som følge av tiltak iverksatt for å håndtere beredskapssituasjonen.

Helseberedskapsloven:

§ 2-2. Planlegging og krav til beredskapsforberedelser og beredskapsarbeid

Kommuner, fylkeskommuner, regionale helseforetak og staten plikter å utarbeide en beredskapsplan for de helse- og omsorgstjenester eller sosialtjenester de skal sørge for et tilbud av eller er ansvarlige for. Kommuner skal også utarbeide beredskapsplan for sine oppgaver etter [folkehelseloven §§ 7 a til 7 c](#) og [kapittel 3](#). Beredskapsplanen skal også omfatte tjenester som etter lov eller avtale tilbys av private virksomheter som en del av de respektive tjenester. Det skal også i nødvendig utstrekning utarbeides delplaner for aktuelle institusjoner og tjenesteområder.

Figur 1 Krav til kommunen i helseberedskapsloven¹

Folkehelseloven:

§ 7 b. Beredskap

Kommunen har ansvar for nødvendige beredskapsforberedelser og for tiltak i beredskapssituasjoner. Dette omfatter også kompensierende tiltak for å forebygge og begrense konsekvenser for befolkningens helse som følge av tiltak iverksatt for å håndtere beredskapssituasjonen. Kommunen skal sikre forsvarlig samfunnsmedisinsk beredskap. Kommunen skal innhente medisinskfaglige råd fra kommuneoverlegen om helsemessig beredskap etter denne loven, jf. [§ 7 c](#).

Kommunen plikter å utarbeide en beredskapsplan for sine oppgaver etter denne lovens [§§ 7 a til 7 c](#) og [kapittel 3](#), i samsvar med [helseberedskapsloven](#).

Helseberedskapsplanen skal samordnes med kommunens øvrige beredskapsplaner.

Ved en miljøhendelse eller mistanke om utbrudd av sykdom knyttet til helseskadelige miljøfaktorer skal kommunen iverksette nødvendige tiltak for å forebygge, håndtere og begrense negative helsekonsekvenser.

Figur 2 Krav til kommunen i Folkehelseloven²

2 Hva?

Målet med kommunens helse- og sosial beredskap er å verne liv og helse og bidra til at alle som bor eller oppholder seg i kommunen får nødvendig helsehjelp og sosiale tjenester også ved uønskede hendelser som kriser, katastrofer og krig.

Uønskede hendelser

I DSB sin veileder for helhetlig ROS-analyse⁴ beskrives uønskede hendelser som hendelser som krever mer av kommunen enn den kapasiteten som ligger i kommunens ordinære rutiner, og i kommunens grunnberedskap. Det er hendelser som er komplekse, og som kan føre til alvorlige konsekvenser for viktige samfunnsverdier, utfordre kommunens kapasitet, påvirke på tvers av kommunens tjenester og eksterne aktører, samt hendelser som er egnet til å skape frykt og uro i befolkningen.

Beredskapsnivå

Når det har skjedd en uønsket hendelse, vil behovet for skadebegrensende oppfølging fra kommunens virksomheter variere. Dersom den uønskede hendelsen kan håndteres innenfor en virksomhet, eller med begrensede ekstra ressurser, betegnes det som beredskapsnivå 3 i kommunens overordnede beredskapsplan⁵. Dersom det er behov for omfattende skadebegrensende oppfølging, vil dette betegnes som beredskapsnivå 4. Ved slike uønskede hendelser vil det være behov for å etablere kriseledelse da det kan være behov for koordinering av tiltak som iverksettes.

Tiltak

Mulige krisesituasjoner kan kreve ekstra store behov for helse- og sosialtjenester og bety uvanlig stor belastning på virksomhetene, slik at ressursdisponering og omlegging av drift blir nødvendig. Samtidig kan det som følge av krisesituasjonen være interne og eksterne forhold som påvirker tjenesteproduksjonen. Eksempler på dette er mangel på strømforsyning, kommunikasjon, og virkemidler, eller at saksbehandlingsverktøy kan være helt eller delvis satt ut av funksjon. Tjenesteproduksjonen skal kunne fortsette, legges om, og eventuelt også kunne utvides som følge av ekstraordinære behov skapt av krisen.

3 Hvordan?

Liv og helse skal **ALLTID** prioriteres.

Særlig sårbare personer eller grupper av personer har fokus ved kriser:

Dette kan være personer som kan behøve særlig bistand, og ikke lett klarer seg på egen hånd. Disse personene kan være blant brukerne av kommunens ulike tjenester i det daglige, eller få behov for bistand fra kommunen på grunn av den uønskede hendelsen. Eksempel på personer som kan få behov for bistand, kan være personer som står uten bolig etter en brann.

Kommunens ulike virksomheter jobber med å avdekke hvilke personer og grupper av personer som kan få behov for tjenester ved uønskede hendelser, og lage beredskapsplaner for å ivareta disse. Der det er behov for samordning mellom kommunale tjenester for å

ivareta særlig sårbare personer og grupper av personer, jobbes det med å samordne virksomhetenes planverk.

Kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse⁶ har vurdert risiko for liv og helse innenfor de ulike temaene som vurderes. Analysen følges opp med vurdering av verst tenkelig hendelser innenfor hver tema, også kalt verstefallshendelser. Fare for liv og helse vurderes i verstefallshendelsene. På denne måten blir oversikt over risiko for liv og helse ivaretatt.

I kommunens overordnede beredskapsplan⁴ er prinsipper for beredskapsarbeidet beskrevet. Kommunens arbeid med beredskap og samfunnssikkerhet skal ta utgangspunkt i prinsippene om ansvar, nærhet, likhet og samvirke. Det innebærer at de kommunale virksomhetene som omfattes av denne planen har ansvaret for det samme under en krise, som i en normalsituasjon. Likhets-prinsippet tilsier at ansvarsforholdene internt i virksomheten, eller mellom virksomheter, ikke endres. Nærhetsprinsippet tilsier at de som har størst nærhet til hendelsen, forventes å håndtere den. Det er også viktig å sikre et best mulig samvirke med relevante aktører og virksomheter.

Kommunens samlede beredskapsplanverk legger opp til god koordinering og kommunikasjon mellom kommunens kriseledelse, kriseteam, informasjonspersonell, og ansvarlige for kommunens virksomheter. Virksomhetene er også gode på å samarbeide. Tiltak og aktiviteter som det forventes at kommunens virksomheter gjennomfører ved uønskede hendelser er nærmere beskrevet i den enkelte virksomhets beredskapsplaner.

Beredskapsplaner som er felles for kommunen innenfor dette området er:

- Akuttmedisinsk beredskapsplan
Kommunen har avtale med legevaktene i Tønsberg og Drammen, samt med Sykehuset i Vestfold HF og Drammen sykehus.
- Beredskapsplan for miljørettet helsevern
Kommunen har et interkommunalt samarbeid med Tønsberg kommune og Færder kommune om Miljørettet helsevern i Vestfold
- Smittevernplan
Kommunen har utarbeidet en omfattende smittevernplan.
- Pandemiplan
Kommunen har utarbeidet en pandemiplan som en del av smittevernplanen.
- Sosialberedskapsplan
Kommunens NAV-kontor har egne beredskapsplaner, og inngår også i beredskapsplaner som plan for opprettelse og drift av evakuert- og pårørendesenter.
- Beredskapsplan for drikkevann
Kommunen har beredskapsplan for drikkevann.
- Atomberedskapsplan
Kommunen har en atomberedskapsplan samt en plan for utdeling av jod-tabletter.
- Plan for psykososialt kriseteam
Kommunen har en plan for psykososialt kriseteam.

- Kontinuitetsplaner
Alle virksomheter skal ha utarbeidet egne kontinuitetsplaner.
- Plan for øvelser og evalueringer
Kommunens virksomheter gjennomfører egne øvelser, og virksomhetsledere har også felles øvelser. Øvelsene evalueres, og læringspunkter bidrar til revisjon av planer og til momenter for nye øvelser.

4 Hvem?

Beredskapsplanen gjelder for kommunale virksomheter innenfor kommunalområdet helse, omsorg og mestring, samt virksomheter innenfor kommunalområdet oppvekst som tilbyr helse- og sosialtjenester.

Samarbeid utenfor kommunen

Kommunalsjef for kommunalområdet helse, omsorg og mestring deltar i Strategisk samarbeidsutvalg i Helsefellskapet i Vestfold, og i Lokalt samarbeidsutvalg ved Drammen sykehus. Det er egne nettverk for beredskap innenfor begge utvalgsområder der kommunen deltar med beredskapskoordinator og kommuneoverlege.

Kilder

1. Lov om helsemessig og sosial beredskap (helseberedskapsloven)
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2000-06-23-56>
2. Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-29>
3. Forskrift om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid mv. etter lov om helsemessig og sosial beredskap, (forskrift om krav til beredskapsplanlegging)
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2001-07-23-881?q=forskrift%20om%20krav%20til%20beredskapsplanlegging>
4. DSB veileder
<https://www.dsb.no/ros-og-beredskap/kommuner/helhetlig-ros-i-kommunen/>
5. Kommunens overordnede beredskapsplan
Link kommer når oppdatert utgave legges på kommunens hjemmeside
6. Kommunens helhetlige risiko og sårbarhetsanalyse
Link kommer når oppdatert utgave legges på kommunens hjemmeside

Versjonslogg

Versjon	År	Endring	Ansvarlig
0.2	2026	Revidert, oppdatert og omarbeidet	Beredskapskoordinator
0.1	2020	Godkjent i Kommunestyret	Beredskapskoordinator